

De plannen van Klaver zijn desastreus voor banen en welvaart

Posted on 14 november 2026 by John Knieriem

Klaver heeft zich in het midden van de macht gewerkt. De extra verhoging van de box 3-belasting die PRO deze week binnenhaalde is de amuse. Economen waarschuwen al langer voor de rest van het menu.

Over de politieke toestand na de stemming van donderdag schrijft Syp Wynia in deze aflevering van *Wynia's Week*. Dat Klaver zich in het midden van de macht heeft gewerkt, is wellicht een *understatement*. En met de peilingen die PRO niet ongunstig gezind zijn, is PRO, hoe dan ook, een factor van belang. Dan loont het om te kijken wat Klaver c.s. verder willen. Economen waarschuwen al sinds de doorrekening van het verkiezingsprogramma voor vernietiging van banen, minder investeringen, de verdwijnende welvaart en een betuttelende overheid.

De amuse

Klaver kreeg zijn extra verhoging in box 3, het bevriezen van de schijf in box 2 en nog een trits van andere maatregelen, zoals een onderzoek naar een exitheffing als

je Nederland verlaat. De verhogingen worden vooral ingegeven door de positie van de superrijken uit de Quote 500, van wie bij links Nederland de gedachte bestaat dat zij onvoldoende belasting betalen. Maar deze mensen wonen in het buitenland of hebben interessante fiscale constructies. En zo komt het resultaat van de afgunst op de superrijken terecht bij de middenklasse. Bij de mkb'er met een pensioen in zijn eigen bv. Of de zzp'er en de ondernemer die zonder pensioenfonds zelf voor hun oude dag spaarden in box 3.

Maar Klaver is nog niet klaar. Hij wil meer.

Het hoofdgerecht

De amuse wekt de eetlust op. Wat daarna komt, staat in het verkiezingsprogramma van PRO. Een belangrijk punt is dat minstens 80 procent van elke verdiende euro moet worden besteed aan de werkenden. Nu is dat in de marktsector 70,6 procent, aldus het CBS. Het minimumloon gaat van 14,99 naar 18 euro per uur en wordt bij wet vastgezet op 60 procent van het mediaanloon. Het jeugdloon verdwijnt. Daarbij streeft de partij naar een werkweek van 32 uur met behoud van loon, winstdeling bij grote bedrijven en een verbod op nul-urencontracten.

Het klinkt woest aantrekkelijk. Het CPB rekende uit wat het oplevert. Bijna 200.000 mensen verdwijnen van de arbeidsmarkt. Volgens het CPB maakt het pakket het aantrekkelijker om betaald werk op te geven. De economen Raymond Gradus en Roel Beetsma zien wat dat betekent: mensen haken af en rekenen op de staatsruif, de overheid dijt uit en het bedrijfsleven wordt verdrukt.

De economen Flip de Kam en Jan Donders zien in die 80 procent een enorme loongolf die de inflatie opjaagt en de werkloosheid blijvend hoger maakt. Zij noemden het een late oprisping van plan-socialistisch denken.

Het zijn niet alleen rechtse economen die schrikken. Bas Jacobs, allesbehalve een rechtse scherpslijper, stelt dat de herverdelingsagenda van GroenLinks-PvdA welvaart verbrandt. Het hogere minimumloon noemde hij domme herverdelingspolitiek: je maakt er juist de mensen werkloos mee die je wilt helpen. Toenmalig DNB-president Klaas Knot noemde een vierdaagse werkweek geen goed idee in een tijd van grote personeelstekorten.

Het verkiezingsprogramma zegt zelf dat 80 procent vroeger normaal was. In 1977

stond de quote op 92 procent, de CPB-directeur noemde dat onaanvaardbaar, en pas met de loonmatiging van het Akkoord van Wassenaar daalde de werkloosheid weer.

De rekening

Een werkgever neemt iemand aan als die meer oplevert dan hij kost. Wie straks 32 uur werkt voor het loon van 40 uur, wordt per uur een kwart duurder. Het minimumloon stijgt met 20 procent, dat van een achttienjarige wordt 2,4 keer zo hoog. Bij 16 euro raamde het CPB al zo'n 120.000 minder werkenden, rekenden de VU-hoogleraren Raymond Gradus en Pierre Koning in 2023 voor. Klaver wil 18 euro. Voor velen gaat de deur van de arbeidsmarkt dicht.

Frankrijk laat zien hoe dat afloopt. Daar ligt het minimumloon op 62,5 procent van het mediaanloon, bij ons op 48. Volgens Eurostat was in 2024 18,7 procent van de Franse jongeren werkloos, tegen 8,7 procent in Nederland. Wat verdwijnt, is de baan van wie het minst heeft: de jongere, de laagopgeleide, de nieuwkomer.

Alvast een exitheffing

En dan het kapitaal. Wat een bedrijf na lonen en kosten overhoudt, betaalt de bank, de fiscus, de investeerder en de volgende machine of het volgende onderzoek. Bij een arbeidsinkomensquote van 80 procent blijft daarvoor jaarlijks ruim 55 miljard euro minder over, bijna een derde minder. Klaver meent dat hogere lonen bedrijven dwingen te innoveren. Maar innovatie wordt betaald uit precies het geld dat hij wegneemt. Bovendien kan kapitaal weg, zoals Shell en Unilever lieten zien. Klaver weet dat. Daarom liet hij in zijn deal alvast een exitheffing voor miljonairs opnemen.

Het dessert

Ook de werkende zelf krijgt een gang voorgezet. PRO verlaagt de arbeidskorting en voert een toptarief van 55 procent in voor inkomens boven de 100.000 euro. Werkenden betalen per saldo ruwweg 15 miljard euro per jaar meer belasting, becijferde ik eerder op basis van de CPB-doorrekening. De partij die zegt op te komen voor de werkende, stuurt hem de rekening om op deze wijze de uitdijende overheid en het toenemend aantal werklozen van een uitkering te kunnen voorzien.

Wie schuift er aan

Het menu kent ook een lange lijst van wat niet meer mag. Geen nul-urencontracten meer, en de zzp'er geldt voortaan als werknemer, tenzij hij het tegendeel bewijst. De medisch specialist gaat in loondienst, met een maximumsalaris. Wie grond niet op tijd bebouwt, kan worden onteigend.

Ook thuis en onderweg bepaalt de overheid wat goed voor u is. Er komt een wettelijke grens aan de hoeveelheid suiker in producten, en privévluchten worden verboden. Reclame voor fossiele producten wordt verboden en u mag niet meer in een benzine-auto rijden.

Het is een programma waarin u als burger steeds verder in de mal van de overheid wordt gedwongen.

D66 en CDA zullen zeggen dat het nu om slechts één amendement ging, een fractie van het hele belastingplan. Maar als het echt zo weinig is, waarom zetten ze er dan de hele coalitie voor op het spel?

Omdat het om de richting gaat. In Klavers wereldbeeld is de ondernemer verdacht en de overheid de oplossing voor alles. D66 en CDA laten blijken dat ze dit wereldbeeld delen.

Een hoge prijs

Wie Klaver eenmaal laat aanschuiven, krijgt hem niet meer van tafel. Het volgende gesprek gaat over het minimumloon, de werkweek of de winst van bedrijven.

Klaver belooft de werkende een groter stuk van de taart. Zijn plannen maken de taart kleiner en zorgen ervoor dat je steeds minder mag zonder goedkeuring van de overheid.

Wat overblijft, is een land met hogere lonen voor een kleinere groep die nog werk heeft, een uitkering voor de rest en een overheid die aan jouw eettafel zit om te kijken of je je netjes gedraagt.

Wie op PRO stemt omdat het programma zo aantrekkelijk klinkt, betaalt uiteindelijk een hoge prijs.

***Wynia's Week** brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u (weer) mee? Hartelijk dank!*